

حریقهای عمدی و طرق کشف آنها

« ۲ »

در شماره قبل بعرض خوانندگان عزیز رسید که بچه سهولت و آسانی میتو
آتش سوزیهای بزرگی را ایجاد نمود و هیچگونه آثاری را هم باقی نگذاشت ، ولی این
را باید دانست که تمام آتش سوزیها عمدی نبوده و گاهی ممکن است عوامل بسیار جزئی
و غیرقابل توجه حریقهای موحشی را بوجود آورند ، روی این اصل اینک طریقه تشخیص
آتش سوزیهای غیر عمدی را بعرض میرسانم :

طریقه تشخیص آتش سوزی غیر عمدی و طبقه بندی آنها

بطور کلی باید دانست که تمام حریقها عمدی نبوده و با طرحهای قبلی انجام
نگردیده است بلکه در نتیجه غفلتهای کوچک و جزئی بعلم خیلی ساده بوقوع پیوسته و موجب
خسارت جانی و مالی فراوانی شده است .

وظیفه بازرسان وضابطین دادگستری این است که در زمینه آتش سوزیهای اتفاقی
تخصص و حذاقت و یا لاقلاطلاعات کامل داشته و بمحض حضور در صحنه حریق با یک
نظر اجمالی و یک بررسی و بازپرسی مقدماتی و با اصابت نظر ویژه خود از هر گونه
انحرافات فکری و عملی که موجب تضییع وقت و از بین رفتن آثار کشف حقیقت است
اجتناب نموده ، در درجه اول تشخیص دهند که آیا این آتش سوزی عمدی بوده
یا غیر عمدی :

سپس در صورتیکه حریق غیر عمدی بوده علت آنرا کشف و بحریق زدگان
جریان را توضیح داده و طبق قاعده کلی مطلب را در مطبوعات منعکس نموده تا دیگران
هم هدایت شده از تکرار این قبیل وقایع جلوگیری نمایند .
و اگر آتش سوزی عمدی تشخیص داده شده فوراً در صدد کشف حقیقت و دستگیری
مجرم برآید .

ولی متأسفانه باید این حقیقت تلخ را اذعان نمود که تاکنون چنین اقدامات حیاتی
از طرف مأمورین کشف جرائم آتش سوزی انجام نشده و روزیهم نیست که در روزنامهها
خبر وحشتزای یک آتش سوزی خانمان برانداز را نخوانیم و یا از دیگران چنین اخباری را
نشنویم !

اینک برای روشن جریان ، قبل از هر چیز باید آتش سوزیهای غیر عمدی
و اتفاقی را تقسیم بندی نموده و درباره هر کدام توضیحات لازم داده شود .

حریقهای عمدی و طرق کشف آنها

آتش سوزیهای غیر عمدی :

آتش سوزیهای غیر عمدی آنهایی است که در نتیجه سهل انگاری یا عدم مراقبت اولیاء خانواده‌ها و یا مسئولین امور، یا بواسطه نقص وسائل فنی دستگاههای مولدحرارت یا بدی وسائل الکتریکی و بالاخره بواسطه اتفاقات طبیعی تولید میگردد ؛

بطور خلاصه آنچه مورد توجه است این است که هیچگونه عمد و تصمیم قبلی برای ایجاد حریق در بین نبوده است. این قبیل آتش سوزی‌ها را به طبقات زیر تقسیم می‌نمایند :

۱ - آتش سوزیهاییکه در نتیجه بکار بردن سیستم غلط و غیر فنی سیم کشی برق در کارخانجات و منازل ایجاد میشود.

۲ - آتش سوزیهاییکه در نتیجه بکار بردن سیم‌های لغت و یا پاره شده و یا استفاده از فیوزها و سویچهای شکسته ایجاد میگردد.

۳ - آتش سوزیهاییکه در نتیجه وجود نقائصی در لوله کشیهای گاز منازل و یا عدم اطلاع از بکار بردن و استفاده از دستگاههای گاز تولید میشود.

۴ - حریقهای که حیوانات اهلی منازل مانند : سگ و گربه موجب ایجاد آنها میگرددند.

۵ - آتش سوزیهای که در نتیجه تحولات شیمیائی مواد نقاشی مثل روغن بزرک و سقر تولید میگردد.

۶ - آتش سوزیهای که بواسطه نقص یا خرابی وسائل غیر الکتریکی گرم کننده منازل مانند بخاری و غیره ایجاد میگردد.

۷ - آتش سوزیهای که در نتیجه تمرکز نور خورشید در کانون شیشه‌های پنجره محذب منازل ایجاد میگردد.

۸ - آتش سوزیهای که در نتیجه برق زدگی ایجاد میشود.

معمولاً بایستی کلیه منازل، بویژه عمارات چند طبقه دارای برق گیر باشند ولی متأسفانه شاید از هر هزار منزل یکی برق گیر نداشته باشد!

۹ - آتش سوزیهای که بواسطه بازی کودکان و استفاده از کبریت و غیره ایجاد میشود.

۱۰ - آتش سوزیهای که بواسطه استعمال دخانیات در رختخواب ایجاد میگردد
۱۱ - آتش سوزیهای که در نتیجه بی احتیاطی معتادین بدخانیات در هنگام خاموش کردن ته سیگارشان ایجاد میشود ؛ و یا اعتیاد بعضی از آنها باینکه هر کجا توانستند بدون توجه بظرفات احتمالی ته سیگار خود را دور انداخته و موجب حریق میگرددند.

۱۲ - آتش سوزیهای که در نتیجه مجاورت بنزین با اطو و بخاری و غیره ایجاد شده یا بواسطه آلودگی پارچه‌ها و کاغذهای آشپزخانه به نفت و سایر مواد آتش زا تولید میگردد.

حریقهای عمدی و طرق کشف آنها

- ۱۳ - آتش سوزیهائی که در نتیجه پخش جرقه های موتورهای الکتریکی و یا انفجار ماشینها و دیگهای بخار تولید میگردد.
- ۱۴ - آتش سوزیهائی که در نتیجه احتراق گازهای طبیعی و مصنوعی تولید میگردد
- ۱۵ - آتش سوزیهائی که در نتیجه وجود آتش در خاکستر آشپزخانه ها و بخاریها و ریختن آنها در فضای آزاد ایجاد میگردد.
- ۱۶ - حریقهای که در نتیجه آتش بازی و پخش جرقه آنها در منازل و درجوار اشیاء آتش گیر تولید میگردد.
- ۱۷ - آتش سوزیهائی که در نتیجه گرم شدن بیش از حد مواد شیمیائی و یا ترکیب آنها تولید میگردد.
- اینک در باره بعضی از آنها که حائز اهمیت زیاد میباشند توضیحات جزئی داده میشود :

یکی از مواردیکه تولید آتش سوزی غیر عمدی مینماید نور خورشید است ! این موضوع در ظاهر شاید خیلی ساده و یا غیر قابل قبول بنظر آید ولی یک واقعه آتش سوزی در پاریس مأمورین آتش نشانی را متوجه این امر نمود و در نتیجه آنها را بکشف یک راز بزرگی واقف ساخت.

در سال ۱۹۳۶ در یکی از منازل پاریس آتش سوزی ایجاد شد مأمورین کشف جرائم با همکاری اداره آتش نشانی در صدد کشف علت آن بر آمدند ولی هر چه بیشتر کوشش نمودند کمتر توانستند به نتیجه برسند تا بالاخره پس از مدتی پی جوئی دست از تعقیب جریان امر برداشتند.

یکی از مأمورینی که در این جریان شرکت داشت پیوسته در این فکر بود که چگونه ممکن است یک واقعه آتش سوزی بدون کشف علت آن مخومه گشته و پرونده اش بایگانی شود !

و خیلی میل داشت که بهر زحمت شده علت حقیقی جریان را کشف نماید. مدتها گذشت و این مأمور نتوانست راه حلی پیدا کند و نزدیک بود که دست از تعقیب جریان امر برداشته و آنرا بدست فراموشی بسپارد ولی یک اتفاق کوچک جریان را برای او روشن ساخت :

جریان امر باین ترتیب بود که در یکی از روزهای تابستان این مأمور در اطاق خودش مشغول اطو کشیدن لباسهایش بود در ضمن اطو کشی گاهی هم با بنزین لکه های لباسش را پاک میکرد ؛ در نتیجه بتدریج مقداری پنبه آلوده به بنزین در کنار میز او جمع شد لکن ناگهان پنبه ها بدون جهت آتش گرفتند !

او که معمولاً در اینموقع میبایستی در وحله اول برای خاموش نمودن آتش اقدام کند ، در این فکر افتاد که علت این حریق چه بوده است و در صدد کشف علت برآمد :

حریقهای عمدی و طرق کشف آنها

هرچه باطراف خود دقت نمود دید جسم آتشزائی در آن حدود نبود که موجب این واقعه گردد؛ اطو هم درجوار پنبه‌ها قرار نداشته و بعلاوه حرارت اطو آنقدر نیست که موجب حریق شود پس چه عاملی باعث این اتفاق گشته است:

مأمور مزبور پس از قدری تأمل فقط این راه بخاطرش رسید که باز مقداری پنبه را به بنزین آلوده نموده در همان محل پنبه‌های سابق بگذارو تا شاید علت را کشف نماید. همین عمل را انجام داد و دید باز هم این پنبه‌ها پس از چند دقیقه مشتعل شدند این اشتعال مثل اینکه در نتیجه تمرکز نور خورشید بروی آنها بوده است. چند مرتبه این آزمایش را تکرار نمود و برای او مسلم شد که علت این آتش سوزیها تمرکز نور خورشید در کانون شیشه اطاق او و انعکاس حرارت روی پنبه‌های آغشته به بنزین است! بعد بان منزلیکه قبلاً دچار حریق گشته بود رفته و پس از آزمایش اطاق محل آتش سوزی باین نتیجه رسید که آن حریق هم بواسطه تحذب شیشه پنجره اطاق و تمرکز نور خورشید در کانون آن شیشه و انعکاس این نور روی پارچه هائی که درجوار پنجره قرار داشته بوده است.

یک موضوع جالب دیگریکه موجب آتش سوزی منازل میشود وجود حیوانات اهلی مانند سگ و گربه است. این حیوانات، مخصوصاً گربه که خیلی بیازی و جست و خیز علاقه دارد گاهی اتفاق میفتد که درغیاب صاحبان منازل کاغذ یا پارچه‌ای را بدست آورده و با آن مشغول بازی میشود ولی برحسب تصادف این شیئی درجوار یک منبع حرارت قرار گرفته و مشتعل میشود و در نتیجه یک آتش سوزی بزرگی را موجب میگردد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی